לשכת הרקטור
Office of the Rector

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

בס"ד, ה' באב תשפ"ג
23 יולי 2023
2023-47323

<u>הצהרת סנט אוניברסיטת בר-אילן</u>
ישיבת הסנט מיום כ"ט תמוז תשפ"ג (18.7.23)

1. סנט אוניברסיטת בר-אילן מורכב מחברות ומחברים המחזיקים בדעות שונות ביחס לתוכניות הרפורמה המשפטית. שמירה על גישה פלורליסטית שמאפשרת ביטוי למגוון דעות, מתוך סובלנות וכבוד הדדי, מבטאת את אופייה של האוניברסיטה, וממשת את ערכי חופש הביטוי, השוויון והסובלנות.

2. החופש האקדמי וחופש הביטוי במוסדות להשכלה גבוהה, כמו גם עצמאותה של המועצה להשכלה גבוהה, הם נשמת אפה של האקדמיה הישראלית. חברה מודרנית, חופשית ושוחרת-דעת לא תוכל להתקיים ללא קהילה אקדמית תוססת, ללא חשיבה מדעית-ביקורתית, ללא חופש אקדמי וללא חופש ביטוי, במגוון דעות שונות.

3. לאחר השעיית ניסיון ההידברות בבית נשיא המדינה חזרה הממשלה לקדם חקיקה מדורגת לשינוי שיטת הממשל בישראל. השלב הראשון הוא תיקון חוק-יסוד, בהליך חקיקה מזורז, והוספת סעיף המבטל את חובתן של רשויות נבחרות, לרבות שרים בממשלה, שחלקם מפעילים סמכויות רבות בהיבטים מגוונים, לפעול בסבירות, וביטול היכולת של בתי המשפט להתערב במקרים קיצוניים של הפרת חובה זו. לחקיקה זאת, אם תתקבל, עשויות להיות השלכות מדאיגות גם לגבי מערכת ההשכלה הגבוהה, כדוגמת מתן משקל לשיקולים פוליטיים ביחס לפעילות האקדמית או נגזרותיה ללא התערבות משפטית. מתוך שייכותה של אוניברסיטת בר-אילן לקהילת אוניברסיטאות המחקר בישראל, רואה הסנט חשיבות להתריע על השלכות אלה.

4. הסנט מתנגד לעריכתם של שינויים משטריים משמעותיים, שעשויות להיות להם השלכות רחבות, בהליך חד-צדדי, ורואה הכרח בקבלת החלטות על שינויים משטריים רק מתוך הסכמה רחבה ככל האפשר ודיוני עומק.

5. הסנט עוקב בדאגה אחר הפגיעה במרקם המשותף של חיי האזרחים במדינה, וקורא לכל אזרחי המדינה לפעול רק בהתאם לחוק.

6. הסנט מתריע על השפעה שלילית שיכולה להיגרם כתוצאה מהחקיקה ומדרך קבלתה על המשך שיתוף הפעולה עם חוקרים מחו"ל ועל זכייתם של חוקרות וחוקרים ישראלים במענקי מחקר בינלאומיים, ומפגיעה במקומם של מדענים ומדעניות ישראלים בקהילת המדע הבינלאומית.

7. הסנט מביע דאגה מפגיעה באוכלוסיות מוחלשות, בזכויותיהן וברווחתן, כתוצאה משינויי המשטר, ומדגיש את מחויבותה של אוניברסיטת בר-אילן לשמירה על זכויות הפרט וזכויותיהן של קבוצות המיעוט באוניברסיטה ובחברה הישראלית בכללותה.

8. הסנט מעודד את כל הסטודנטים וחברי הסגל להיות מעורבים בחברה הישראלית, להביע מגוון דעות ולהשתתף בצוותי חשיבה, תוך שמירה על חופש הביטוי והמחאה ותוך שמירה על החוק. הסנט מכיר בזכות של חברות וחברי הסגל האקדמי והמנהלי להשתתף בפעולות מחאה, כמו גם בפעולות תמיכה בשינויים, ובצורך בגמישות של רשויות האוניברסיטה כדי שחברות וחברי הסגל והסטודנטיות והסטודנטים יוכלו לממש את זכותם.

9. הסנט מביע דאגה עמוקה מהמשבר העמוק העובר על החברה הישראלית, שעלול להגיע לקרע בלתי ניתן לאיחוי. ימי בין המצרים מזכירים לנו מה עלול להתרחש כשמחלוקות פנימיות יוצאות משליטה ומביאות לאסון לאומי, וזאת עלינו למנוע בכל מחיר. הסנט קורא לכל הצדדים למחלוקת לחזור לשיחות בבית הנשיא ולהידברות בלב פתוח ובנפש חפצה כדי להגיע להסכמה רחבה ככל האפשר ביחס להצעות הרפורמה המשפטית. ניתן להגיע להסכמה שכל הצדדים יוכלו לחיות איתה, ואשר תשמור על יסודותיה הדמוקרטיים והיהודיים של מדינת ישראל.

10. החלטה זו התקבלה ברוב קולות של כ-70% מחברי הסנט.